

Motion till riksdagen

1989/90:A278

av Kersti Johansson och Rosa Östh (båda c)

Arbetsmiljön i hemtjänsten

Centerpartiet har i en särskild motion om arbetsmiljö redovisat sin syn på de övergripande frågorna på arbetsmiljöområdet. Där har vi bl.a. understrukt vikten av att man konkret tar itu med de arbetsmiljöfrågor som uppkommer bl.a. som en följd av förändringarna i samhällsmiljö och på arbetsmarknaden.

I denna motion tar vi särskilt upp arbetsmiljön i hemtjänsten.

Arbetsmiljön för vårdbiträden är ofta tung, både fysiskt och psykiskt. Arbetssskadorna är många och personalomsättningen stor. Samtidigt är behovet av mer personal en mycket framträdande fråga. Särskilt gäller detta dem som arbetar i hemtjänsten/hemsjukvården. I och med att en stor del av den tunga vården flyttas ut från institutionerna har arbetet inom hemtjänsten blivit ännu tyngre. Dessutom är arbetet ensamt och det är också påfrestande att ständigt behöva möta nya arbetsmiljöer.

Arbetet innebär ofta flera tunga moment och många slutar i hemtjänsten därför att rygg och axlar är utslitna. Flera av de tekniska hjälpmedel som finns, t.ex. för att lyfta en person, är avsedda att användas på institutioner och mindre lämpliga i hemmiljö. Ibland kan det också vara fråga om avvägningar mellan hänsynen till vårdtagarens integritet och vilja att själv bestämma än vad som är lämpligt ur arbetsmiljösynpunkt.

Riksdagen har tidigare behandlat centermotioner om hemtjänstens arbetsmiljö och då bl.a. hänvisat till arbetarskyddsstyrelsens arbete i denna del. Senast – i 1989/90:AU8 – erinras om att "Arbetarskyddsstyrelsen har i AFS 1984:11 meddelat allmänna råd om hur man kan skapa lämpliga arbetsförhållanden vid omvårdnadsarbete i enskilt hem. En utvärdering av tillämpningen av dessa allmänna råd – gjord inom arbetarskyddsstyrelsen i samverkan med de fackliga organisationerna – visar emellertid att kunskapen om råden är bristfälliga hos både arbetsgivare, skyddsorganisation och arbetstare. Vidare saknar vårdbiträdena i stor utsträckning utbildning för arbetsuppgifterna. För att ge arbetsområdet högre status och arbetsmiljöfrågorna högre prioritet är arbetarskyddsstyrelsen i färd med att omvandla de allmänna råden till föreskrifter."

Vidare rapporteras om ett planerat rikstäckande utbildningsprojekt om utbildning i arbetsmiljö inom hemtjänst och hemsjukvård.

Vi noterar detta med tillfredsställelse och erinrar samtidigt om att centerpartiet i ett flertal motioner krävt att insatserna för hemtjänstens arbetsmiljö

omedelbart måste övergå i konkreta insatser. Det gäller just insatser i utbildning och fortbildning. Det gäller också insatser för att med tekniska hjälpmedel och på annat sätt förbättra arbetsmiljön och minska belastningsskadorna. Och det gäller den psykosociala arbetsmiljön.

Många initiativ tas redan. Eftersom det blir allt svårare att rekrytera personal till hemtjänstverksamheten, samtidigt som många "hoppas av" från yrket i förtid är det nödvändigt med snabba insatser för att förbättra arbetsmiljön i hemtjänsten.

Enligt vår mening är det av största vikt att medel ur den nya arbetslivsfonden nu används för att systematiskt skapa bättre arbetsförhållanden/arbetsmiljö i hemtjänst/hemsjukvård.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av insatser för stöd till och finansiering av arbetsmiljöåtgärder i hemtjänsten.

Stockholm den 25 januari 1990

Kersti Johansson (c)

Rosa Östh (c)

